

Rendkívüli kiadás.

Debrecen, 1903.

II. évfolyam, 162. szám

Hétfő, június 15.

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: Negyedévre 3 korona
Egészévre 12 „
Vidékre: Negyedévre 5 „
Egészévre 20 „

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A királyválasztás megtörtént.

Belgrád, jun. 15. (külön tudósítónk távirata. Érkezett d. u. 1 óra 20. p.)

A szerb nemzetgyűlés ma délelőtt 11 órakor **Karagyorgyevics Pétert egyhangulag Szerbia királyává választotta.**

Péter király szerdán Belgrádba érkezik.

A politikai válság megoldása.

Budapest, jun. 15. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Rendkívüli fontosságú *politikai* esemény történt ma délelőtt a képviselőházban.

Kossuth Ferenc megjelent Apponyi Albert gróf házelnöknél és kijelentette, hogy a helyzetnek ma okvetlen tisztázódnia kell. Míg ez meg nem történik, a függetlenségi párt megakadályozza a házat további működésében.

Harminc napirend előtti felszólalás lesz ma és minden nap lehetetlenné teszik a napirendet. Apponyi erre felkereste Széll Kálmánt. Hosszabb tanácskozás után Széll Apponyi jelenlétében magához kérte Kossuthot, Tóth Jánost, Barabás Bélát és Kubik Bélát és kijelentette előttük, a válság holnap kedden megoldásra jut. Széll Kálmán holnap nyilatkozni fog és a holnapi ülésben föltétlenül véget ér a mostani válságos helyzet.

Kossuth Ferenc erre azt kívánta, hogy ma ne legyen ülés. Ebbe a miniszterelnök bele nem egyezett. Ekkor a függetlenségi párt a mai napra leszerelte az obstrukciót s déli 12 órakor megnyílt az ülés, mely apróbb ügyeket intézett el.

Holnap Széll Kálmán napi rend előtt felszólal és a fél év óta dúló harcot holnap befejezik. A válság jobbra vagy balra holnap okvetlenül megoldást nyer.

A képviselőházban ez alatt rendkívüli izgatottság uralkodott. Senki se tudta mi történt. Sokan a mozgósításra gondoltak.

Bementek Kossuth, Barabás, Tóth János és Kubik Béla.

Szél min. elnök tudatta Kossuthtal hogy a politikai helyzetről önként nyilatkozni fog holnap, ne folytassák a tárgyalást.

Ebbe Kossuthék nem akartak belemenni és technikai obstrukcióval fenyegetődtek.

Az ülés nagy izgalomban kezdődött és folytatódott. A szélbal faggatózott, van-e kabinetválság? Egyenes választ nem kapott, de nagy feltűnést keltett az a kijelentése, hogy a helyzet nagyon válságos.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, br. Fejérváry Géza, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula és Cseh Ervin.

Elnök 11 óra után nyitotta meg az ülést és meleg szavakban emlékezett meg Hadzsi János haláláról.

Széll Kálmán min. elnök betérjeszti a tulkiadásokról szóló jelentést. (Zaj balról.)

Elnök jelenti, hogy 30 függetlenségi képviselő különböző címen a napirend előtt felszólalni akar. Miután ily tömeges felszólalások zavarják a ház rendjét, (Helyeslés jobbról) csak 7 képviselőnek enged meg a felszólalást, ezek közül első sorban Kossuthnak, aki a politikai helyzetről akar beszélni. A többiek a házhoz fordulhatnak engedelemért.

Barabás Béla azt kívánja, hogy az engedélyt kapottak után egyenként kérdezzék meg a házat, megadja-e az illetőknek a szót?

Olay Lajos után

Elnök Barabás nézetét elfogadja.

A politikai helyzet.

Kossuth Ferenc azt kívánja, hogy a min. elnök mai nehéz helyzetben nyilatkozzék. Az ország legszükségesebb igényei nincsenek kielégítve. A katonai terheket a legrosszabb időben akarják emelni. Utal a felvidéki ünnepre. Az országot a katonai javaslatokhoz szegezték, holott a terheket emelni nem lehet. A passzív rezisztencia nem politika. Felsorolja az elvégzendő dolgokat. A függetlenségi párt nem adhatja fel azt az álláspontját, amelyet az ország 400 év óta követett, hogyha katonai terheket kívántak, mindig az ország sérelmeinek orvoslását követelte. (Tetszés balról.) Fogadja el a kormány a függ. pártnak áprilisi határozati javaslatát és a költségvetést és egyéb szükséges javaslatokat tárgyalják most. Ha a kormány ezt nem tenné, pártja kénytelen volna erősebb akcióhoz nyulni. (Élénk mozgás.) Nyilatkozzék a kormány a tarthatlan helyzetről.

Széll Kálmán miniszterelnök: Megmondta Kossuthnak még az ülés előtt, hogy önmaga önként fog nyilatkozni a helyzetről, de nem ma, hanem holnap! Külön nyilatkozni azokról, a miket Kossuth elősorolt, felesleges is, mert azokról szóló többször határozottan nyilatkozott. Közte és a tuloldal között nézetkülönbség van, ez bizonyos. Rá is mutatott a következményekre, a melyek a szélbal által teremtett helyzetből előállnak és hogy minden dolog össze fog torlódni. A kisebbség a többség jogait vindikálja magának. (Zajos helyeslés jobbról, Zajos ellenmondások balról.) Az alkotmány szerint a többségnek joga van megnyilatkozni. (Nagy zaj balról.) Szóval állja a törvényességet! Buktassanak meg — ugymond — de törvényes szavazás útján, a kisebbséget a nemzet kisebbsége választotta meg és a többségnek van joga határozni. (Zaj.) De a tuloldal megobstruál

mindent. A passzív rezisztenciát gúnyolják, holott mit tehet, ha előhaladásában erőszakkal meggátolják és kitérni nem tud, de megkötik kezét lábát. (Zaj.)

Barabás: Tessék kitérni.

Széll miniszterelnök: Öntudata az, hogy alkotmányos és törvényes téren mozog. A kisebbség diktatúráját nem ismeri el, azt veszedelmesnek tartja. (Zajos helyeslés.) Vagy jobb szeretnék, ha az erőszakot erőszakkal viszonzná! (Nagy zaj)

Ugron Gábor: Próbálják meg! Próbálják meg!

Széll: Holnap, — miként azt már mondta, — önként tesz politikai nyilatkozatot. (Zajos éljenzés jobbról.)

Holló Lajos az ülés felfüggesztését, illetve berekesztését kéri, miután holnap Széll nyílván nyilatkozik.

Kossuth Ferenc pártolja Holló indítványát.

Széll Kálmán miniszterelnök: A helyzet nagyon komoly és válságos, ezt elismeri, (Élénk mozgás.) de nem mától fogva, hanem hetek, hónapok óta. Válságos az ország jövőjére nézve. Miután nem egy hét múlva, hanem holnapra ígerte nyilatkozatát, ennél fogva a tárgyalás elhalasztása felesleges.

Ugron Gábor kéri, hogy a válság érinti-e a kabinet fennállását? (Nagy zaj.)

— Ez nem házszabály!

Elnök Holló indítványát napirend megváltoztatási javaslatnak tekinti. Ehez négyen szólhatnak. (Zaj, tetszés és ellenmondások.)

Ugron szerint ha kabinetválság van, hiábavalóság tovább tárgyalni.

Polonyi támogatja Holló javaslatát.

Kubik Béla szünetet kér a szavazás előtt.

Szünet után

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a ház Holló indítványát?

Kubik a szavazatok megszámlálását kéri.

Elnök ezt elrendeli.

A ház **Holló** indítványát szavazással elvetette.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülések.** A városnál a tegnapi napon d. e. 9 órától 11 óráig két folytatólag tartott tanácsülés is volt. Az első közönséges, melyen Kovács József polgármester elnökölt s a melyen a folyó ügyeket intézték el, a második pedig Puky Gyula főispán elnöklete alatt teljes tanácsülés volt, melyen a mai közgyűlés tárgyait készítették elő. A tanács ülések jegyzői tisztét Dr. Tóbi Elek teljesítette.

× **A felekezeti iskolák segítése.** Tudvalevő, hogy a felekezeti iskolák segítésére főleg tantermeik szaporítására a közgyűlés 1,600,000 koronát szavazott meg. A közgyűlés eme határozatát azonban megfélebbzték. A közgyűlés azonban arra kérte a minisztert, hogy addig is míg a felebbezés sorsa végleg eldül engedje meg, hogy a fenti összegből az ev. ref. egyház iskolái tantermeinek kibővítése és építésére 71,000 és a róm. kath. iskolák számára ugyancsak a fenti célból 49,000 koronát a tanács, sürgős segély címén felhasználhasson. A tanács

nyílt meg **Batthányi-utca 2. sz.** alatt Szabó Emma önmags. házába. Festésre elvállalunk mindenféle női-, férfié és gyermekruhákat, függönyök, sőt butorszövetek is. A ruhák egészben festetnek, csak a mintázással vagy átalakításra szánt ruhák fejtetnek el. — Rendkívüli szolid árak! Gyors feldolgozás! Műhely Vár-utca 7. szám. Szi spevartfogást kér:

Konecz J. és Társa.

mintha fecske csiesergett volna, azután inkább tréfálra folytatta beszédét.

— Minden deákot olyvként szemügyre vesz sanda gyanum: ez lesz, avagy emez? És szeretném mindannyit ott tudni, ahol a bors terem. Pedig hát hiába. Eljön majd az idő, amikor azt a bizonyos sihedert a szivemre kell, hogy szorítsam, de előre mondhatom, ujdonsült apai szeretetem jeléül, ölekezés közben akkorát zuhantok a hátára, hogy belenyög.

— Nono, még a helyét is megtörli neki, mondá a szép asszony mosolyogva.

— Nem mondanék nemet, ha a jövőbe tekinthetnék és boldognak látnám egyetlen gyermekemet. Valahány fiatal asszonyt látok, mindannyiról leakarom olvasni: boldog-e, vagy boldogtalan? És ha egy bánatos arcot látok, szivemben fohász kél: Istenem, ne enged, hogy ilyen legyen!

De ha boldog, megelégedett arcot látok, ez a bolond sziv akkor is csak szorong: vajlon ilyen lesz-e ő is? Azt is megtettem, hogy számba vettem, hányat találtam boldognak, hányat nem, hogy így kiszámíthassam, milyen sors vár nagyobb valószínűséggel az én gyermekemre. De hát az arc nagyon sokszor csak álca, hány erős lélek nem viszi szenvedését az utcára?!

UJ!

Kelmefestő és vegyészeti ruhatisztító intézet

nyílt meg **Batthányi-utca 2. sz.** alatt Szabó Emma önmags. házába. Festésre elvállalunk mindenféle női-, férfié és gyermekruhákat, függönyök, sőt butorszövetek is. A ruhák egészben festetnek, csak a mintázással vagy átalakításra szánt ruhák fejtetnek el. — Rendkívüli szolid árak! Gyors feldolgozás! Műhely Vár-utca 7. szám. Szi spevartfogást kér:

azon reményben, hogy a sürgős segély engedélyezése mielőbb megjő, a felebbezés sorsa feletti végleges döntés előtt — az ev. ref. egyház iskoláinak kibővítésére már árlejtést is kitűzött, így óhajtván az ügy sürgősségét előmozdítani. Megjegyzendő, hogy az árlejtés eredménye csak a miniszteri sürgős segély engedélyezésétől lesz függővé téve. Az árlejtés kiterjed az ev. ref. iskolák tantermei, tanítói lakásokra. Az árlejtést júli 5-én tartják meg. A róm. kath. iskolák e részbeni kiépítésére azonban árlejtést azért nem tarthatnak a jelzett időben, mert a felebbezéshez ez iskolák tervei és költségvetései csatolva vannak. A tanács tehát az iránt is tett felterjesztést, hogy a sürgős munkáknak ez iskoláknál is teljesíthetése és ezekre való árlejtés tartás végett is azokat mielőbb küldje meg. Azt hisszük, hogy a belügyminiszter a közoktatás ügye sürgős szükségletét tekintetbe fogja venni s teljesíteni is fogja a tanács sürgős kérelmét.

× **Haszonbérletek a városnál.** A város mintegy 26—28 kisebb nagyobb földhaszonbérlete ez idén lejárt. A tanács a bérleteknek újból való eszközölésére e hó 22-én és 23-án d. e. 9 órakor a kistanácssteremben árverést tart, melyen a bérletek, azok nagyságához képest, újabb 3, 6 és 12 évre bérbe adatnak. Az árlejtés Vecsey Imre városi főjegyző elnöklete alatt lesz megtartva. Felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét.

× **Iskolai terület kijelölése.** A városi községi iskolaszék legutóbbi ülésében elhatározta, hogy *Ondódon* új népiskolát állít. Ugyilátszik, hogy a határozat már is gyorsan megvalósul. Az új iskola területének kijelölése ugyanis tegnap délelőtt az Ondódon már meg is történt. A terület kijelölésnél a város nevében Oláh Károly közművelődési tanácsos és Baranyi Gábor v. mérnök voltak jelen, míg az iskola telkét adományozó hatvan utcai gazdaság részéről Szilágyi Bálint ügyvéd a gazdaság jegyzője. Végh Mihály gazdasági választmánytag és Kovács János gazdasági felügyelő voltak jelen. Az iskola területe a gazdaság Kádár nevű düllőjének nyilasából engedtetett át a városnak, mintegy 15 öl széles, 80 öl hosszú s összesen 1200 négyszögöl ez a darab föld. A gazdaság e földrészt mindaddig a város tulajdonának adja, míg azon népiskolát tart fenn, ellen esetben, a gazdaság tulajdonába megy újból át. E területet tegnap nemcsak kimérték, hanem a mérnöki hivatal már vázlatrajzát is felvette, sőt az építkezési terv és költségvetés elkészítését is pár nap alatt elkészíteni is kilátásba helyezte. — Miután pedig e költségek fedezése az iskola alpból még ez időszerint fedezhető, alapos a remény, hogy az iskola felépítését már a legközelebbi rendkívüli közgyűlés elrendeli s hogy az már ez év őszén meg is nyílik. — Megemlítésre

méltó és dicséretes dolog, hogy tegnap a terület kihatásánál megjelent mintegy 35 ondódi birtokos a saját és birtokos társai nevében kijelenté, hogy az építendő új iskola építési anyagának fuvarát ingyen magára vállalja.

Ágról-ágra.

Vicem pro vice.

Mottó: Ha én kend,
Kend is kend.

A szerkesztőség legteltebb idomu tagja azt a kérdést veti fel, hogyan lehet élő ember fejének súlyát kiszámítani.

— Az igen egyszerű — feleli az egyik kollega. — A fej hossza hetede a test hosszának, tehát sulya is hetede lesz az egész test átlagos sulyának. Megjegyzem, hogy erős csontozatu egyénsk sulya nagyobb lehet, kövérebb, de vékonyab csontozatu emberek sulyánál, tehát ne bizza el magát előre.

— 92 kiló vagyok, — feleli szemérmesen a kérdezősködő.

— Én 88 kiló vagyok.

— Én csak 70.

— Így hát mégis csak az én fejem a leg-sulyosabb — konstatalja a telt idomu munkatárs.

Azután önérvetesen hozzáteszi:

— Hja, nagyon sok van benne.

— Csakhogy valami csekélységet le kell számítani az eredményből, — jegyzi meg a szerkesztő.

— ???

— Hát a suly felét, mert fogfájása miatt a feje még egyszer akkorára van dagadva.

Alapos félelem.

Tartozunk az igazsághoz hiven kijelenteni, hogy ha a fennsített munkatárs fejének súlyát redukálni is kellett, a mi benne van, az olyan, mint a kénese: *e l e v e n* és nagy f a j s u l y a van.

A minap lapunknak egyik barátja azzal ront be:

— Hah! kitünő eszmém van.

Munkatársunk lázas sietséggel pakolja eléje az írószereket, miközben szóval is biztatja:

— Az istenért siessen!

— Miért kérem?

— Attól félek, az az egy eszme életunt-ságból még öngyilkos lesz.

Nehéz választás.

A Debreceni Fonográf-nak a munkatársa szörnyű náthában leledzik.

— Minden gondolatom belefulladás a náthába, — panaszolja.

A szerkesztő összefent karokkal, mint a megtestesült gond tekint reá.

— Mi felett tetszik tünődi? — kérdé a szenvedő fél

— A felett, vajjon melyik lenne kevésbé hálátlan kísérlet: a Fertőt lecsapoló társulatot hozatni el, vagy pedig Fiuméből egy buvárt

Jellemzés.

Mariska még legelső osztályába is aligha jár a felső leányiskolának, de hogy a kollégium vidékén laknak, a sok ifju szív dobogása rezonanciát gerjesztett szivecskéjében. Csakhogy alighanem hams hangok zavarják a rezonanciát, — mert azt mondja neki egyik barátja:

— Feltékeny vagy rá, Mariska

Mariska sértődve tiltakozik!

— Én? Idára? Hiszen az még nem is maga törüli meg az orrát.

EGYHAZ és ISKOLA.

Értesítés. A polgári fiúiskola legelső nyilvános vizsgálatát, évváró ünnepélyét egybe kötve a jutalmak kiosztásával e hó 17-én, szerdán d. e. 9 órakor tartja meg a kereskedelmi tanintézet dísztermében. A vizsgálat közben tartandó szünet alkalmával megtekinthetők az új iskola tantermei, berendezése s a tanulók rajzai és dolgozatai. E vizsgálatra a t. szülőket, tanügybarátokat és érdeklődő nagyközönséget szívesen látja és tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Az ev. ref. felső leányiskolai vizsgálatai. Az ev. ref. felsőbb leányiskolában tegnap vették kezdetüket az év záró vizsgálatok. Az első vizsgálaton tegnap Kiss Albert és Bészler Károly v. tanácsos elnökölték. A mai vizsgálaton Kiss Albert és Oláh Károly v. tanácsos fog elnökölni. A vizsgálatok többi napjain is az igazgató tanács tagjai fognak felváltva elnökölni. A vizsgálatok egyébként igen szép eredménnyel folynak.

A tanári-kör évváró gyűlése. Látogatott és élénk gyűlésben fejezte be a debreceni tanári-kör iskolai évi munkásságát. A gyűlés Dóczy Imre gimnáziumi felügyelő elnöklete alatt először is a Csokonai-kör átiratát tárgyalta és kimondotta, hogy a szabad liceum megalakítását és fentartását a maga feladatának is tekintti; a szabad liceumot fentartó bizottságba a maga részéről kiküldötte Karai Sándor, Nagy Vilmos és Pogány Kornél körli tagokat.

Majd az érettségi vizsgálat reformjáról tartott előadást Kardos Albert, a kinek reform-javaslatait a gyűlés nagyrészt elfogadta. E szerint a kör azt óhajta, hogy az érettségi vizsgálat csupán a főiskolai tanulmányokra képesítsen; éppen ezért módosítani kell a minősítési törvényt, mely a kisebb hivatali állásokat is érettségi bizonyítványhoz köti. Kimondotta továbbá a kör, hogy csupán a magyar nyelv és irodalom legyen az a fő tárgy, melyből tanúsított gyöngesség megakadályozza a tanulót a további vizsgázásban. A kör még élénk vitát folytatott a gimnáziumi és reáliskolai érettségi bizonyítvány egyenlő jogosságáról, de ebben a kérdésben nem tudott egyetértő megállapodásra jutni.

A kör az anyagi ügyekre vonatkozó számvizsgálói s a titkári évi jelentéseket tudomásul véve, köszönetet szavazott a pénztárnoknak és az egész tisztikarnak, egyúttal megbizta azt, hogy a szeptemberben tartandó tisztújításig vigye a kör ügyeit.

Vizsgálati meghívók.

jun. 16.

Nemhiába, hogy júniusban, az iskolai vizsgálatok hónapjában vagyunk: egymásután teszik közzé tanintézeteink vizsgálati rendjeiket. Valamennyinek egy a záradékuk. Az — hogy e vizsgálatokra a szülőket és a gyermekek hozzátartozóit tisztelettel meghívja az igazgatóság. — Bárcsak ne látnának azután e meghívásban merőben udvariassági tény! Bárcsak el is mennének mindnyájan a

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme...
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben.

szülők, hogy itt, e nagy szellemi aratásnál, közvetlenül győzdnének meg a maguk hibáiról és mulasztásairól s e tapasztalatuk jótékony hatással lenne népoktatásunk egész jövőjére.

Általánosan elfogadott tanügyi elv, hogy a szülőknek segédkezet kell nyújtaniok az iskolának munkájában. Nekik nem szabad a tanítót magára hagyniok, mert a tanító keze rövid, nem ér az iskolán kívül s legyen bár a legképzettebb és a legmunkásabb, a szülők támogatása nélkül munkája csak fél munka marad.

Miben álljon ez a közreműködés? Támogassa a tanítót a rendes iskolalátogatásban, gyermekeinek fegyelmezésében és végül az iskolában előadottaknak és megértelmezett ismereteknek feldolgozásában.

Lássuk csak egyenként hányadán vagyunk ezekkel?

A szülők java része attól fogva, hogy szeptemberben beiratja a gyermekét, feléje se néz többet a tanítónak. A gyermeknek nem kerüli ez ki különben is éber figyelmét. Látja, hogy szülei nincsenek értesülve az iskolában történő dolgokról, azért a könnyebb végét fogja a dolognak s az iskola helyett, az iskola mellé kezd járni. Elmegy ő rendszeren mindennap hazulról, de nem az iskolába, hanem az embervásárba, a temetőbe, meg a nagy erdőbe s ott léha utcai gyerekek körében tölti el az időt. S míg szülei abban a boldog reményben ringatják magukat, hogy drága gyermekük a legjobb helyen, az ismeretek csarnokában van, a hol csak jót és szépet tanul, addig az ebben a rossz társaságban ellenkezőleg csak helytelent és ocsmány dolgokat tanul. Ez a csavargás egész betegség nálunk! A kisebb gyermek eltanulja a nagyobtól és néptanítóink megdöbbenve nézik, hova fejlődik ez a ragály.

Tudjuk, hogy hibás ebben a közgazgatás is, amely felette könnyen veszi az iskolamulasztók fenytését, de mégis fejlődhetne-e idáig ez a baj, ha az iskola és a szülők között megvolna az egészséges összeköttetés? Ha a szülő néhanapján tudakozódnék a tanítótól gyermeke felől?!

Eppen így vagyunk a fegyelmezéssel is. Nem hogy támogatnák ebben a tanítót, de megkötik a kezét. Még nem sikerült kitalálni a pedagógiának olyan fegyelmezést, mely a szülőknek is inyére lenne. Ha bezárja a helytelenkedő nebulót, össze lesz szidva a gyermek főlehallatára, mert nekik csak dolgot okozott, a bezárt gyermeknek félre kell tenni az ebédet. Testileg megfenyíteni, azt meg éppen ne próbálja meg egy tanító sem s ha mégis megtenné, menten bíróság elé hurcolnák a szerencsétlent. Ma nincs szükség botra. A humanizmus kizárta az iskolából a pálcát. Fegyelmezzen erkölcs motivumokkal 60-80 olyan vásott gyermeket, akik hozzá vannak már szoktatva, hogy szüleik odahaza a legkisebb botlásaik miatt is jól elagabugyalják őket.

Az otthoni tovább képzésről pedig szó se legyen. Az a városhelyen a semmivel egyenlő. Az a gyermek, mikor hazamegy, ledobja könyveit és taneszközeit s csak akkor veszi újra a kezébe, mikor másnap iskolába kell mennie. Megy az udvarra és az utcára. Ez az ő világa! Hány szülőnek jut az eszébe: gyermekét az iskolában előadottak betanulására nem mondjuk szorítani, hanem csak figyelmeztetni is?!

tuk, hogy egy tanító, mielőtt a gyermekeit hazabocsátotta, megolvasta. hányak van megjegyezve a leckéje s azt tapasztalta, hogy 60 tanuló közül 31 még csak annyi fáradságot sem vett magának, hogy megjegyezze volna, mi lett feladva. Ez a mi tovább képzésünk. Ugy hogy bátran el lehet mondani, hogy gyermekeink csak annyit tudnak, a mennyit az iskolába tanulnak... S ez így lesz mindaddig, a míg harmónikus kapcsolatot nem létesítünk az iskola és a szülői ház között!

Többször hallottuk, hogy a debreceni gyermekek értelmi szintje a közép-szerűn alól van. Sajnos volna, ha ez igaz lenne. Ez a kritika a legnagyobb magyar városról, bántó elítélése lenne fajunknak. De nincs is így! Ezt csak azok mondhatják, akik nem ismerik a viszonyokat. Elég jó fejük van a debreceni gyermekeknek! Nem is annyira ők a hibásak mint szüleik. Igaz, az időjárása megnehezedett a szülők felett. — Ma sokkal nehezebb élni, mint csak néhány évvel ezelőtt is, de azért nem volna szabad magukat egészen a kenyérkérdésnek adni s gyermekeiket gondjaikból kirekeszteni, mert ezek a gyermekek lesznek egykoron nevük, rangjuk és vagyonuk örökösei.

H I R E K.

N a p l o.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap ünnepnapon d. e 9-12-ig.

Jun. 16. Városi közgyűlés.

Július hó 22. és 23-án reggel 9 órakor városi földek bérletének árverése a városháza kistanácsstermében.

*** A jótékony nőegylet közgyűlése.** A debreceni jótékony nőegylet vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését a nőipariskola nagytermében Veressné Szathmáry Teréz urasszony elnöklésével. A közgyűlésen jelen voltak: Szabó Kálmánné és Komlóssy Arthur alelnökök, továbbá Puky Gyuláné, özv. Béressy Sámuelné, özv. Jabloncay Kálmánné. Konez Ákosné, Muraközy Róza, Szallár Ferencné, Lovassy Károlyné, Gyarmathy Jánosné. vál. tagok, S. Szabó József tiszteleti titkár, Szücs Kálmán pénztáros és Konez Ákos titkár. — Elnök üdvözölvén a közgyűlés tagjait, titkár által felolvastatta az évi elnöki jelentést, mely az egylet munkásságáról hü képet nyújt. A terjedelmes jelentés felolvasása után S. Szabó József tiszteleti titkár köszönetet mondott az elnöknek a minden tekintetben örvendetes eseményeket fel-tüntető jelentésért. Majd Szücs Kálmán pénztáros mutatta be a mérleget, a felügyelő bizottság jelentését és a jövő évi költségeloirányzatot. A pénztárosnak a közgyűlés a felmetést megadta és buzgó lelkiismeretes munkásságáért jegyzőkönyvileg elismerést szavazott. A közgyűlés két indítványt is tárgyalta és ezek kapcsán az évi tagságdíjat tekintettel a nőegylet nagy kiadásaira négy koronáról hat koronára emelte fel és az utcánkint

való gyűjtésre nézve elkészült javaslatot elfogadta. Végül a Veres Pálné emlékére emelendő szoborra ötven koronát adományozott. A közgyűlés végén Konez Ákos titkár méltatta Veressné Szathmáry Teréz elnök, urasszony érdemeit valamint az alelnökök munkásságát és a közgyűlés nevében fáradhatatlan buzgóságukért köszönetet mondott. Ugyancsak a titkár üdvözölte a közgyűlés nevében az ott megjelent bizáki Puky Gyuláné urasszony, választmányi tagot azon alkalomból, hogy ismét letelepedett Debrecenben, — buzgó munkásságát lekötő módon az egylet javára megígérte. A közgyűlés az elnök elttetésével ért véget.

*** Személyi hir.** Rieger dandárparancsnok Temesvárról városunkba érkezett s a helyben állomásozó 7-ik huszárezred felett szemlét tart.

*** Miniszteri kiküldöttek a Hortobágyon.** Rapaics Imre miniszteri tanácsos és Budai Zádor kerületi kultur mérnökségi felügyelő Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megbízásából tegnap városunkba érkeztek s innen nyomban a Hortobágyra mentek. A miniszter kiküldöttei két napig fognak a Hortobágyon időzni, hol a Hortobágy öntözésére kijelölt próba területet vizsgálják felül s egyidejűleg az öntözés irányában szükséges munkálatokat is meg fogják kezdeni.

*** A kamara közgyűlése.** A debreceni keresk. és iparkamara jul. 2-án rendes közgyűlést tart. Ez lesz a kamarának a nyári szünet előtt utolsó közgyűlése. Bár egy kissé már beleesik a nyári melegbe, de megtartását szükségessé teszik a nagy kerületnek felhalmozódott, s részben határidőhöz kötött ügyei.

*** Zilahi Dezső Debrecenben.** Zilahi Dezső a Budapesti Hirlap újságvállalatának helyettes igazgatója, hosszabb idő óta tanulmányi körutat tesz az országban. Ebben a körútjában Zilahi Dezső tegnap este Debrecenbe érkezett. A kiváló szakembert természetesen nálunk is szives örömmel üdvözölte a sajtó. Zilahi Dezső két napot tölt Debrecenben és innen Nyiregyházán, Ungváron, M. Szigeten át folytatja körútját északi Magyarország felé.

*** Diszes esküvő.** Gyenes Kálmán a debreceni máv. gépjavitó osztályvezető-mérnöke ma d. u. 6 órakor vezeti oltárhoz városunk leányvilágának egyik legszebb és legkedvesebb tagját Wolafka Katica kisasszonyt. A diszes esküvő, mint értesülünk, a Svetits-zárda kápolnájában lesz, s a fiatal párt a menyasszony nagybátyja Dr. Wolafka Nándor v. püspök fogja esketni.

*** Állategészségügyi vizsgálat.** Köztudomásu, hogy e hó 18-án a Hortobágyon a szokásos vásárok egyike. Darányi miniszter az állategészségügy fontossága szempontjából az állategészségügy megvizsgálása s főleg tanulmányozása céljából ez alkalomra Graecányi mint. tanácsos állategészségügyi országos főfelügyelőt, Glesceviszky és Kürtz fel-

ügyelőket küldötte ki. A kiküldöttek a napokban érkeznek hozzánk s innen aztán a hortobágyi csütörtöki vásárra ki is fognak menni, küldetésök célját végrehajtani.

* **Ajándék a város könyvtárának.** Diszes és tartalmas munkát kapott ma a város Biedermann Rezső báró szentegáti (Baranyamegyei) nagybirtokostól. A lelkes báró ugyanis Németh Béla jeles történétíróval megíratta Szigetvár történetét melyből egy példányt udvarias levél kíséretében a város könyvtárának ajándékkul küldött. A tanács a könyvet — mely mintegy 400 oldalra terjed és gyönyörű képekkel is illusztrálva van — köszönettel elfogadta, sőt ahhoz már megfelelő és diszes bekötési táblát is rendelt.

* **A mikó kollégium köszönete.** A Szepsiszentgyörgyi ev. ref. mikó kollégium növendékei tanáraik vezetése alatt ez év május hó 20 és 21-ik napjain részt vettek a városunkban megtartott ifjúsági tornaversenyen. Ez alkalommal a város az ifjúságot tanáraikkal együtt igen szívesen látta, megvendégelte sőt arra is alkalmat nyújtott, hogy itt — tartózkodások alatt tanulmányozás céljából a Hortobágyot is megsejmelhették. Tegnap aztán a város tanácsa köszönő iratot kapott a kollégium igazgatóságától, melyben igen meleg hangon köszönik meg a város vendégszeretétét, egyúttal szíves emlékekkel gondolva Debrecenre és kedves magyar közönségére.

* **Halálozás.** Városunk egyik köztisztviselőjében megöszült alakja: Földesi Nagy Sándor volt városi tisztviselő és 48-as honvéddhadnagy e hó 13-án, életének 76-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Hamvait tegnap délután a résztvevők egész serege kísérte az örök nyugalomra.

* **Köszönetnyilvánítás.** A pénzügyigazgatósági tisztviselők kuglizó egylete néhai volt elnöke Kone Elek koporsójára helyezett koszorura gyűjtött összegből felhasználatlanul maradt 15 kor: azaz tizenöt koronát. — valamint Dr. Kola János kir. tanácsos ur néhai Steinberger Gyula koszoruja megváltása címén 20 kor. azaz husz koronát juttatott kezéhez, a városunkban létesítendő siketnéma iskola céljaira. Ezen kegyes adományokat a nemes ügy nevében halás köszönettel nyugtatványozom. — Debrecen, 1903 június 15-én Oláh Károly városi tanácsnok.

* **A kinek nagyon szép Debrecen.** Bódi Károly többször büntetett és eltoloncolt csavargó annak öröme, hogy ismét bejöhett Debrecenbe a sorompón keresztül, éktelenül berugott. Részegségében aztán hatalmas ölmos botjával neki esett a házfalak cifrázatának s jobb ügyhöz méltó buzgalommal kezdte leverni. Mikor a rendőrségre felvitték még akkor is részeg volt.

— Hát aztán miért rongáltad a házakat — kíváncsiskodik Erdélyi kapitány,

— Mert szígyellem, hogy Debrecen szebb város mint Szoboszló, ahol én lakom.

Bódi Károly pár napig majd a rendőrség börtönében fog lakni, azután viszont eltoloncólják Szoboszlóra, mely bizony még sokára lesz olyan szép város, mint Debrecen.

* **Nem nehéz arabusul beszélni.** Borzas legényt tuszkol befelé a rendőr tegnap a bűnügyi osztályhoz. Legelőször egyik biztos elé kerültek.

— Hát miért kerültél ide? — kérdezi a biztos.

A legény feleletre sem miltatja a kérdést.

— Megsiketültél, vagy megnémultál?

— Sohase nyaggassa biztos ur, nem tud az egy árva szót sem magyarul. Én se tudtam beszélni vele.

— Hát akkor miért hozta be?

— Csavargott az ebatta.

— Na, vigye be a kapitány urhoz.

Félperc múlva már kinn volt a rendőr megint a folyosón a legénynyel együtt.

— Hova viszi? — kérdezi a biztos.

— A fogalmazó urhoz.

Ujabb félperc múlva onnan is eljöttek. Már akkorára összegyűlt az egész bűnügyi osztály.

— Mit csináljunk ezzel a fiuval, nem tud vele senki sem beszélni. Legjobb lesz, ha eleresztjük.

— Vigyük be csak Orosz Lacihoz, az katona is volt, hátha megy vele valamire.

— No ez csakugyan jó lesz.

Orosz Laci aztán megpróbált vele beszélni mindenféle nyelven. A fiu nem értett semmiféle nyelven.

— Most olaszul kérdeztem, most frauciául, most törükül, most arabusul — adja tudtul a fogalmazó a kérdések után a hallgatónak.

— Hogy lehet az Laci, hogy annyi nyelven tudsz — kérdi az egyik csodálkozva.

— Nem tudok én csak magyarul, meg egy kicsit németül — de úgy látom, hogy ti sem tudtok ezen kívül másképpen.

— Ne viccelj, de csinálj azzal a legénynyel valamit.

— Nincs annál könnyebb. — Hapták! — kiáltja stentori hangon Orosz Laci.

S ime a deliquens úgy haptákba állott, mint a pinty.

Katonai műnyelven, csakugyan kivette belőle a fogalmazó, hogy Stecsik Mátyásnak hívják, galíciai illetőségű s hely nélkül csavarog, két napra lecsukták s aztán eltoloncolják.

* **Halálozások.** Utóbbi kimutatásunk óta elhaltak: Vedres Erzsébet ev. ref. 8 hónapos, Szita József r. kath. 5 éves, Talpas János g. kath. 61 éves, Nagy Sándor ev. ref. 65 éves, Nagy Júlia ev. ref. 18 éves, Fekete József ev. ref. 17 éves, öz. Vasas Jánosné ev. ref. 69 éves Adler Arthur izr. 3 hónapos, Sztahó Andrásné r. kath. 55 éves, Tőkés Erzsébet ev. ref. 6 éves, Kerekes Józsefné ev. ref. 67 éves.

* **Ujkori Protens.** B.-Ujvárosan elt fogta a csendőrség Magyar Imrét, a ki bátran felléphetne bármelyik dalsarnokban, olyan ügyesen tudja az alakját változtatgatni. Rövid 2 hónap óta tartózkodik B. Ujvárosan, de ezalatt az idő alatt legalább 20 nevet viselt s 200 féle foglalkozást üzött. Természetesen mindezt arra használta fel, hogy csalásokat kövessen. Egész sereg feljelentés érkezett ellene a szolgabíróshoz s mikor elfogta a csendőrség még akkor is nehezen lehetett kilétét megállapítani, annyi álneve volt. Erdekes, hogy legutóbb Pénzes Jánosnéól esalt ki 68 koronát, kinek ura nemrég követte el az ismert borzalmas gyilkosságot. Fogházörnek adta ki magát Pénzes Jánosné előtt s azt mondta, hogy a 68 koronán majd enyhíteni fog a fogoly sorsán.

* **Az utca hősei.** A következő panaszos sorokat kaptuk:

Szép intézmény az iskola, de sokszor megtörténik, hogy a gyermeküket

tudomány — és erkölcs elsajátításra szánt szülők csatlakoznak a raményben s gyermekeik inkább az aszfaltbetyárságot sajátítják el, mint a komoly szellemi munkát. Igaz ugyan, hogy az iskolai törvények és szabályok eléggé korlátozzák a tanuló ifjúság iskolán kívüli magaviseletét is, de úgy látszik, hogy ezen szigorúság alatt is vannak vásott természetek kik csak azért is ellene vétenek, gondolván magukban, hogy ha hárman-négyen cigaretta füst sző mellett az utcán mennek, vagy egy sarkon megállanak, ők a legelső emberek, a legnagyobb urak, és követelik, hogy az arra járók kikerüljék őket, kitérjenek előlük. Nemcsak, de ha nem térnek ki, hát a gorombaság szavaival figyelmeztetik a jámbor járó-kelőket arra, hogy ők az utca hősei. És az ilyen incidensek után hol találja már most meg az illető a saját sérelmének jogorvoslatát. Hát még akkor, midőn az ilyen ur magán tanuló? Mert ha egy ilyen alkalommal a társadalmilag elfogadott sértés kiegyenlítésére szolgáló és egyedüli módhoz folyamodna az illető sértett, hát csak magát tenné nevetségessé, de meg nem is volna rá nézve elégtétel.

Hanem reméljük, hogy az ilyen ügyek az illetékes hatóság, az iskola igazgatóság figyelmét nem fogják kikerülni és ott bizonyára simább elintéztést nyernek, figyelmeztetve a haza leendő oszlopaikat hivatásuk jól felfogott betöltésére.

* **Megkerült ékszerek.** Még május elején történt, hogy Farkas Bertti bátyánktól elloptak egy 32 darab gyémánttal kirakott régi melltűt és egy fülbevalót. A két ékszer értéke körülbelül 1300 korona, természetes tehát, hogy szorgosan kutattak utánok. Most egy hónap múltán egész váratlanul megkerült a tolvaj, s a drága ékszerek is. Gombos Lidia 18 éves szoboszlai cselédleány, ki régebben Farkas Bertti bátyánknál szolgált Kőlcsey-utca 21 szám alá szegődött el cselédnek. Új helyén első dolga volt, hogy valami kisebb lopást követett el. Így került a rendőrség bűnügyi osztálya elé, hol Bardóc András r. biztos fogta vallatóra. Valtatás közben Bardóc a leírás után felismerte a lány fülében az elveszett függőt. Kérdőre fogta a lányt, ki töredelmesen bevallotta, hogy ő lopta el a függőt és az értékes melltűt, s azokat rögtön át is adta. A 18 éves Lidiát, kinek szeméi pedig ragyogóbbak, mint a legszebb kárbunkulus, lezárták.

* **Hauer-mulató.** Az Angol királynő nyári kertjének szép szinpadán ma este egészen új, még pedig igazán nagyvárosiasan tarka és értékes műsorral lepik meg a közönséget. A kitűnő új erők, kiket a mulató igazgatója szerződtetett, már megérkeztek és ma este bemutatkoznak. Az előadások ezentul ismét 8 órakor kezdődnek és éjfélkor érnek véget.

* **Talált guba.** A nagy Cserén egy fekete gubát találtak. Tulajdonosa a mezőrendőrkapitányságnál átveheti.

* **Őszinte pofokodó.** Harangozó János ácssegéd tegnap délelőtt minden nagyobb ok nélkül areul ütötte a Csapó-utca László Györgyöt. László hamarosan rendőrt futott, hogy az ott ácsorgó szemtanúkkal igazolja jogtalan sérelmét. Harangozó János egyáltalán nem tagadta tettét.

— Bizony kipen nyomtan én kirem őszintén — szólott Harangozó János s a rendőr szemeláttára is két őszinte pofont adott László Györgynek.

* **Angelotti a Bikában.** Angelotti Vilmos mulatóját elsőrendű művészi attrakciókkal frissítette fel s a cirkusz távozásával máától kezdve pompás új műsorral igyekszik régi jó hírét és kedveltségét új sikerek révén gyarapítani.

* **Tolvaj inas.** Gulyás Géza hatvanutcai bádógos észrevette, hogy az utóbbi időben napról-napra lopják tőle a kész edényeket. Feljelentésére Dobos József r. biztosnak sikerült kinyomozni a tettest Nagy Lajos inas személyében s az ellopott edények egy részét meg is találta Szilágyi Jánosné Teleki-utcai lakásán és Szabó István tűzoltó kocsisnál. A lopásnál Kekkel János is közreműködött s a lopott edény árán osztozkodott Nagy Lajossal. Ügyüket áttették az ügyészséghez.

* **Talált kulcsok.** Szombaton este a Henry cirkusz előadása után egy csomagban 4 darab kulcsot találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a II. ker. rendőrkapitányságnál.

x **Üres patent dobozok** 50 fillérével kaphatók Jungreis Mari női divattermében.

x **Az iskolai év** közelgő végével, egy 6 gimnáziumot végzett alkalmas fiatal embert **gyógyszerész-gyakornokul** felvesznek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

x **Új szálloda Debrecenben.** Debrecen főterén, a Dréher sörcsarnok emeleti helyiségeit Márkus Jenő vendéglős modern szállodává alakította át. Az új szállodát a mely izléses berendezésével mindenkit meglep Központi szálloda címen május 31-ével adta át a forgalomnak. Márkus Jenő neve garancia arra, hogy az új szállodában a közönség olesó szobákhoz. fontos és előzékeny kiszolgáláshoz jut.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik

A szerb királyválasztás.

Távirati jelentések.

A nemzetgyűlés napirendje.

Belgrád, jun. 15. A szenátorok és képviselők este értekezletre ültek össze, a mely éjjelig tartott. Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy a nemzetgyűlésen visszaállítják az 1888-iki alkotmányt, Karagyorgyevics Péter herceget egyhangulag királylyá választják és küldöttséget menesztenek hozzá, hogy vele a nemzetgyűlés határozatát közölje. A város teljesen nyugodt.

Belgrád, jun. 15. A mai királyválasztó gyűlés előleges programja a következő: Reggel 9 órakor megnyílik a gyűlés és megalakítják a tisztkart. Ezután Velimirovics elnök bejelenti a királyi pár halálát és köszönetet mond a nemzet nevében Avakumovics miniszterelnöknek a rend példás fentartásáért. Ennek végeztével felhívja a nemzetgyűlést, hogy válasszon új királyt. Most következik Avakumovics miniszterelnök felszólalása, aki a maga és társai nevében köszönetet mond a beljük helyezett bizalomért és kijelenti, hogy a királyválasztás kérdése fölött lehet vitatkozni is és hogy a gyűlés minden tagja ajánlhat jelöltet. A kormány egyik tagja Karagyorgyevics Péter megválasztását ajánlja.

Katonai követelések.

Zimony, jun. 15. Tegnap este egy csoport katonatiszt értekezletet tartott, a melyben több pontot állítottak fel, mint a melyeket az ő követelményeik gyanánt a kormány elé fognak terjeszteni. E követelmények egyik legfontosabbika az, hogy a Sándor király és családján elkövetett merénylet tetteseinek nevei nem hozhatók nyilvánosságra, és az illetők nem vonhatók felelősségre, miután ők abban a szilárd meggyőződésben cselekedtek, hogy a király eltávolítása hazafias cselekedet volt, a mely a szerb nemzet javára szolgál.

A katonaság a királyválasztás tárgyában teljesen aláveti magát a kongresszus határozatainak, de avval a határozott kikötéssel, hogy az eddigi kormányforma megtartassék.

Az üldözések megszüntetése.

Zimony, június 15. Az összeesküvés egyik előkelő katonai vezetője a királyválasztás dolgában egy nyilatkozott, hogy a szkupstinának el kell fogadnia Karagyorgyevicset, mert a hadsereg már őt kiáltotta ki királylyá és feltételezhető, hogy a nemzetgyűlés nem dezavualhatja a katonaságot, mert különben azzal is úgy végeznének, mint az udvarral. Az összeesküvés proskribáltjai között volt Petrovics sajtóirodai főnök is. A merénylet után néhány katonatiszt el is ment Petrovics lakására, ez azonban neszt vette a dolognak és egy ismerősénél rejtőzött el. A reggeli órákban azután Avakumovics miniszterelnök intézkedésére beszüntették üldözését s így megmenekült.

Tanácskozások.

Belgrád, június 15. A szenátorok és képviselők este értekezletre ültek össze, a mely éjjelig tartott. Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy a mai nemzetgyűlésen visszaállítják az 1888-iki alkotmányt, Karagyorgyevics Peter herceget egyhangulag királylyá választják és küldöttséget menesztenek hozzá, hogy vele a nemzetgyűlés határozatát közölje. A város teljesen nyugodt.

A királyválasztás.

Belgrád, jun. 15. A királyválasztás megtörtént. Az előzetesen megállapított napirend szerint folyt le a nemzetgyűlés ülése. A város fel volt lobogózva, az utcákon ünnepi ruhába öltözött nép tolongott. A katonaság igen csekély számmal vonult ki, csupán a disz jelétül és a rend fentartása végett.

A nemzetgyűlést Velimirovics elnök nyitotta meg és a királyi család kihalásának bejelentése után azonnal rátértek arra, hogy a szerb nemzet uralkodó dinasztia hiányában visszakapta királyválasztó jogát — most élni kíván vele.

Erre a kormány egyik tagja Karagyorgyevics Péter herceget ajánlotta. Ekkor a nemzetgyűlés valamennyi tagja felállott és szívozva Karagyorgyevics Péter herceget egyhangulag Szerbia királyává választották.

A királyért diszes küldöttség megy, mely vagy Budapesten vagy

Bécsben találkozik a királylyal, a kit a megválasztásról azonnal értesítettek.

A választás hatása.

Belgrád, jun. 15. A nép kitörő örömmel fogadta a választás hírét. Semmiféle zavargás nem történt.

TÁVIRATOK.

A politikai válság.

Budapest, jun. 15. Csáky Albin gróf főrendiházi, Apponyi Albert gróf képviselőházi és Szapáry Gyula gróf delegacionális elnökök meghívást kaptak a királytól, hogy ő fellegének a politikai helyzetről referáljanak. A három államférfi ma délután Bécsbe utazott.

Az Erzsébet-szobor pályázat.

Budapest, juni 15. Az Erzsébet-szobor bizottsága ma döntött a második pályázat felett. A díjakat ismét nem adják ki s a benyújtott tervek közül a bizottság egyet sem fogadott el. Négy szobrász, Mátrai, Margó, Teles és Zala részére szűkebb pályázatot nyitnak, megfelelő megtérítéssel. Saját költségükön részt vehetnek a pályázaton Faudrusz Róna, Dankó s az esetleg még jelentkezők is.

Az olasz kormányválság.

Róma, jun. 15. Mindazok a politikusok, a kiket a király fogadott, azt ajánlották, hogy Zanardellit bizza meg újra a kabinetalakítással. Zanardelli este a királyi palotába ment. A Tribuna szerint valószínű, hogy a király közölte Zanardellivel a legkiválóbb parlamenti férfiakal folytatott tanácskozásának eredményét. Ugyanez a lap megcáfolja azt a hírt, hogy Zanardelli elfogadta az új kabinet alakítására való megbízást. A Popolo Romano azt írja, hogy a király Zanardellit megbizta a kabinet újjáalakításával, Zanardelli pedig meg gondolási időt kért. A Patria szerint Lacasa, Luzzatti és Finocchiaro tagjai lesznek az új kabinetnek.

Dreyfus perének újrafelvétele.

Páris, jun. 15. A kormány elhatározta, hogy a kamara szünete alatt a semmitűszék előtt újból felvéteti Dreyfus ügyét. Dreyfus rehabilitációja a nyár folyamán megtörténik.

Gabona tőzsde.

Budapest, június 15. Buzakinál mérsékelt vételkedv tartózkodó. Bányadt irányzat mellett 8,000 métermázsa került forgalomba gyöngén tartott, közben valamivel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: meleg.

Buza októberre	7.57—58.
• novemberre	0.00—00.
• decemberre	0.00—00.
Rozs októberre	6.41—42.
• októberre	0.00—00.
Zab októberre	5.45—46.
• novemberre	0.00—00.
Tengeri 1904. májusra	6.30—31
Tengeri júliusra	6.36—37
• aug.	6.3—39
Repce augusztusra	12.05—15

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdszéki tárgyalás.

I. nap.

A Balogh Ferenc fél szeme.

A kir. törvényszék, mint esküdszéki bíróság, tegnap tartotta a június 15-től 25-ig terjedő időszak első tárgyalását.

Régen járom az esküdszéki tárgyalásokat, de az a tapasztalatom, hogy anyagát rendszerint az emberi vadság szolgáltatja, amit aztán főleg a pálinka szokott alaposan megfokozni.

Es még egyet tapasztalok, hogy az emberi durva szenvedélyek minő gyilok, gyujtogatás stb. legtöbb alakját a társadalom legalsóbb rendje szolgáltatja, vagyis oka — a neveletlenség.

Ma Balogh Ferenc félszeméért vonta felelősségre az esküdszék Balogh Imrét, ki ez év februárjának egyik estélyén az ablakon át rálőtt Balog Ferencre, úgy-hogy annak jobb szemét kilötte.

Balogh Ferenc felgyógyult, de Balogh Imrét szándékos emberölés kísérletének büntetvével vádolva felelősségre vonták azért a félszeméért.

Külömben a törvényszék tárgyaló terme városunk sárverő cigánybandáinak egész tömegével volt eltelepve, — mert a vádlott, a sértett és a tanuk nagy része cigány volt.

Csak itt-ott egy-egy rendőr, mint tanu tarkállott a sok dádé között, kik természetesen sűrű esküdözés között semmit se láttak, se hallottak, a mi a két törvényt kérő fél terhére lehetett volna.

A tárgyalás egyébként így folyt le. Délelőtt negyed 10 órakor nyitotta meg a kir. törvényszék esküdszéki tárgyalását.

A törvényszék dr. Szücs Miklós elnöke alatt dr. Szeőke és dr. Oláh törv. bírákból állott. Ügyész Horváth István. Jegyző Horváth K. törv. jegyző. Szakértők dr. Ujfalussy József és dr. Izsó János orvosok. Védő: dr. Szöllős Dezső ügyvéd.

Esküdtekké kisorsolták: Elek András, Harmath Gergely, Barna György, Sarkady József, Montay Barna, Balog András, ifj. Harsányi István, Latzkó László, Fischer Adolf, Cziffer Nándor, Ménes István, Faragó András, pótesküdt Nagy Gábor.

A tárgyalás kezdetét vette s a vádlott tagadja hogy ő Balogh Ferencet szándékosan megölni akarta volna.

Balogh Ferenc sértett 45 éves helybeli sármunkás ellenben vádlott állításával szemben ezt bizonyítani igyekszik.

Az ellentmondó vallomások után a kir. törvényszék elrendeli a bizonyítási eljárást és tanuk kihallgatását.

Kihallgatták aztán Lakatos József, Lakatos Teréz, Rostás József, Miskolci Mihály (rendőr) és Balogh Miklós fa munkást kik részben bizonyító, részben ellentmondó vallomást tettek.

Elnök d. u. 5 órákor 5 perc szünettel félbeszakította a tárgyalást mely után még mindig a nagyszámu tanukat hallgatták ki.

A tegnapi tárgyaláson csupán a bizonyítási eljárás egy részét fejezette be a kir. törvényszék. A tárgyalást ma folytatják, melyen a vád és véd beszédek

után következik az esküdszék igazmondása, illetve a kir. törvényszék ítélete.

A bonyolult — cigány pör-patvar tárgyalása tegnap este mintegy 7 óráig tartott.

Regénycsarnok.

A tejtetstvér.

Első rész.

(Folytatás.)

— Jaj, Uram teremtem, olyan fáradt vagyok, mint a kutya! Gyujtsd meg gyertyámat, Honorine, megyek aludni... Inkább álmos vagyok, mint éhes és az éjjel, tudom, ringatás nélkül is elalszom... Jójeakát, lelkem. Ha maga a pápa ő szentsége hivatna is az éjjel, a fülem botját se mozdítanám.

Nehézkes léptekkel ment a szobájába, gyorsan belebujt az ágyába és egy negyedórával később harsogó horkolása tudatta a gazdasszonyával, hogy ura mélységesen alszik.

Ugy éjfél után egy óra felé, a mikor a doktor legédesebben aludt, egyszerre csak arra ébredt föl, hogy valaki ököllet erősen döngeti a kaput.

Első ösztönszerű gondolata az volt, hogy e siketítő lárma okozóját a pokolba küldje.

— Csak döngesd, barátom, döngesd — mormogta gunyosan, egyet nyujtókodva a dunyhája alatt.

De a zaj egyre fokozódott és az ökölcspásokkal egyetemben kiáltozó emberi hangok is hallatszottak, a melyek a zugó szélvészben panaszos jajszóként hangzottak fel. A doktor most lelke job-bik sugallatára hallgatott.

— Mégis csak nagyon önző ember vagyok, — gondolta magában, miközben felült az ágyában.

— Hátha nagy szerencsétlenség történt a faluban...

Gyertyát gyujtott, leszált az ágyról felnyitotta az ablaktáblákat és a szakadó esőben két embert pillantott meg, a kik közül az egyik lámpást tartott a kezében.

— Itt lakik az orvos? — kérdé a lámpásvivő.

— Igenis... Mi kell? — mormogta Villemier.

— Szükség van rá. Még pedig sürgősen.

Az orvos először is szörnyü káromkodásra fakadt, de nem sokára elröstelte magát.

Miután már amugy is felébredt, — gondolta magában — hát mekérde, mit akarnak tőle. Nagy sebbel-lobbal magára kapta a ruháját és lement, hogy kaput nyisson. Alighogy a kapu nyílt, két kecskebőrbandájú szakállas arcu, magas növésü férfi termett benn az udvaron.

— De nehezen lehet a doktor urat felverni, — szólt az idősebbik látogató, egyet csavaritva hófehér szakállán, melyről csakugy esurgott a víz.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.

A városban és külföldi összeköttetéseimnél üzleti érdekből rólam terjesztett hirt, mint alaptalant ezenel megeáfolom, és terjesztőjét aljas jellemtelen egyénnek jelentem ki, megjegyezvén sem itt sem külföldi összeköttetéseimnél semmit el nem ért legfeljebb azt hogy 10 év

óta fentálló jó hirnévnek és virágzó üzletemnek reklamot csinált.

A nagy közönség jóakarátába továbbra is ajánlom üzletemet.

Teljes tisztelettel

Jungreis Mari.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége
Aradon.

14480/903. sz.

I.

Pályázati hirdetemény.

A magy. kir. államvasutakaradi üzletvezetőség nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Petrozsény állomáson kibővitendő fűtőházzal kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségcszámítások, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétlfüzetek és az Épületek leírása Aradon a magy. kir. áll. vasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi július hó 1-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a petrozsényi fűtőház bővítési munkáira.“

Ajánlatok csakis az összes munkákra nyujthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi június hó 30-án déli 12 óráig az összes munkákra pályázóknak 1200 azaz Egy ezer kettőszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyujtópénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. — Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. — Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vévennyel adandók fel. — Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázattal határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon 1903. június hó 11-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjaztatik)

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szoba fűtésre:

Darabos (tömör) szén és koczkaszén.

Továbbá:

Diószén	(gyári kazánfü-
Durvaszén)	tésre
Aknaszén	(
Rostált aknászén)	
Aprószén		körkemencefűtésre
Kovácsszén		kovácsolási célokra

A társulat széntermelése évenként

Salgó-Tarjáni bányákban 10 millió
Petrozsényi bányákban 6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh—Annayölgyi bányákban . . . 2.4 millió
Szászvári bányákban 0.6 millió
Össztermelés 19 millió

m é t e r m é l é s s e

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16 sz. a. intézendők.

Jutányos árak és pontos gyors szállítás!

LIPIK Szlavoniában I rendű fürdőhely

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomása (Zéna-tarifa).

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és éttermek, nagyszabásu park, fedett sétány, térszene, kitűnő gyógyszállodák, katonatiszti gyógyház, gyermek-sanatórium, pompásan berendezett fürdőépületek, villanyos világítás. — Feülmuhatlan hatásu gycmor-, bél- és gégehurtnál, köszvény és csuzos bajoknál, ischiásnál, esontbajoknál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy- és vérbetegségnél. A fürdőidény alatt 8 kiváló orvos rendel. LIPIKI HEVVIZ szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Edeskuty L. cégtől Budapestben, valamint ifj. Ungar S. cégtől Bécsben. LIPIKI FORRÁSSÓ közvetlen a fürdőigazgatósnál rendelhető. Bővebb fetvilágosítással szolgál a fürdőigazgatósnál.

.. 50 évi siker . . .

ESZEKI
ARCKENŐCS
és eszéki
Szalvator
. szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. „Szalvator”
gyógytárából

Eszéken, Felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fil. és 1 korona
1 drb. Szalvator-szappan „ 1 korona
1 tégely kézi paszta „ 1 kor 20 fillér
Lyon rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 2 kor
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 száma B. m. rendeletnek

Főraktár Budapestben

Török József

gyógyszerész né

VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 29.

A közeledő fürdőidény alkalmával

leszállított áron

ajánljuk

kézi táska, uti láda, kosár s
mindennemű utazási cikkein
ket. Valódi angol nyergek és
lovagló szerek, china ezüst
árak, alkalmi ajándékok, pénz
és szivartárcák.

műiparáru és férfi divat cikkekkel álló nagy raktárunkat ajánljuk a n. é. közönség b. pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Szent-Királyi Tivadar utcai

Borsos és Latzkó.

Debrecen, Városház alatt.

Kitűnő minőségű

pirszén (kokszt)

fűtésre és műhelyek számára, továbbá

kátrány

épületfák, zindely és deszkatetők,

szőlőkarók bevonására

olcsó áron kapható

Debreczen sz. kir. város

légszeszgyárában.

— Zöldben tartandó ünnepélyekre! —

Szines lampionok nagy választékban.

Táncmulatságokra Confetti és Serpentin.

Fürdőhelyek és éttermek részére dupla Hectograph lapok drb.

60 fillér, Hectograph tinta üvegje 60 fillér. — Kapható

Mihály Sámuel papirnagykereskedésében
Főter 30. szám.

Irodai különlegességek és felszerelések raktára.

A legjobb arc-
szépitőszert a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevits Jenő, Tóth Béla, Füleky Fál, Muraközy László Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárában

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Debrecen nyomatott László József könyvnyomdájában.